

El somni del cap de Creus

El títol d'aquest comentari l'hem fet coincidir expressament amb el del gran poema –dissortadament inèdit– de Carles Fages de Climent. I és que ara, en aquell indret privilegiat i únic del litoral, és a punt de materialitzar-se un altre somni. S'ha enllestit l'avantprojecte de llei de protecció de la península, que entrarà al Parlament de Catalunya aquesta primavera i que podrà ser aprovat durant la propera tardor. Superat aquest tràmit, el mític cap de Creus i el seu entorn esdevindran un dels paisatges protegits més importants de l'àrea mediterrània. El futur Parc Natural contindrà territoris dels municipis de Cadaqués, el Port de la Selva, la Selva de Mar, Llançà, Palau-saverdera, Pau, Roses i Vilajuïga, amb una superfície total propera a les catorze mil hectàrees, majoritàriament pertanyents a l'àmbit terrestre. En aquest, l'espai tindrà la condició de sòl no urbanitzable; s'hi admetran, amb limitacions, els aprofitaments agropecuaris tradicionals, però s'hi prohibirà la construcció d'instal·lacions no vinculades amb els usos agraris i la plantació o alliberament d'espècies vegetals o animals impròpies del medi natural de la zona. Hi haurà tres paratges naturals d'interès nacional i dues reserves naturals integrals. Mesures similars de protecció es prendran en l'àmbit marítim, amb una reserva natural on la pesca estarà totalment prohibida i una resta de reserva parcial en la qual es trobarà sotmesa a fortes restriccions.

La creació del Parc Natural del cap de Creus suposarà la culminació d'un procés començat fa set anys, quan els ecologistes van iniciar la campanya per a la seva protecció. Encara no existia el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), però els especuladors, que el veien venir, s'afanyaven a fer aprovar, abans que fos massa tard, grans projectes de ports esportius, camps de golf, hotels i altres infraestructures. Molts dels projectes es van poder aturar, i l'aprovació del PEIN, l'any 1992, va garantir la no urbanització del massís. Un any més tard es presentava l'esborrany de la llei de protecció, que durant més de tres anys ha estat sotmès a l'estira i arronsa de les parts implicades: els ajuntaments afectats, els propietaris dels terrenys i els ecologistes.

Nascut com a fruit d'aquesta llarga negociació, l'avantprojecte presenta alguns punts febles, però hi sobresurten els punts forts. La feina més complicada i compromesa encara està per fer: la posada en marxa del Parc. Ningú no sap encara si la llei tindrà un finançament suficient, i és obvi que el Parc no rutllarà i que la protecció no existirà si no es compta amb l'assignació pressupostària adequada. Caldrà, doncs, esmerçar molts esforços i aplegar moltes voluntats perquè la futura llei, lluny de ser un paper moll, tingui capacitat per traduir-se en realitats fins a les últimes conseqüències.

Salvar el cap de Creus suposa preservar la integritat d'un dels llocs més purs i més autèntics del litoral gironí. En el Debat Costa Brava celebrat fa vint anys –aniversari que commemorem en el número anterior i en aquest mateix–, es deia que la creació del Parc Natural de la zona representaria «el reconeixement d'una realitat paisatgística, geogràfica i històrica, la millor garantia per al futur de les poblacions del seu entorn i una de les més rotundes contribucions a una Costa Brava ordenada i pròspera». Ara són molts els qui han cregut fermament que això és cert, i és així com hem arribat allà on som. Es tracta d'una oportunitat única, d'una ocasió d'or mereixedora de ser celebrada amb estrofes solemnes com les encara inèdites de Fages de Climent.